

Sirküler No: 090

İstanbul, 1 Eylül 2020

Konu: Transfer fiyatlandırması hükümleri kapsamında hazırlanması gereken “Ülke bazlı rapor”a ilişkin açıklamaların yer aldığı Tebliğ yayımlandı.

Özet: 25 Şubat 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2151 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Karar’da bazı değişiklikler yapılmıştı. Buna göre, transfer fiyatlandırması dokümantasyon yükümlülükleri çerçevesinde kurumlar vergisi mükelleflerinin 2019 hesap dönemi için; genel rapor, yıllık transfer fiyatlandırması raporu ve ülke bazlı rapor hazırlaması gerekmektedir.

Bu kapsamda; raporlanan (2019) hesap döneminden bir önceki hesap döneminin konsolide finansal tablolarına göre toplam konsolide grup geliri, 750 milyon Avro ve üzerinde olan çok uluslu işletmeler grubunun Türkiye’de mukim nihai ana işletmesinin, raporlanan hesap döneminden sonraki on ikinci ayın sonuna kadar ülke bazlı raporu hazırlaması ve elektronik ortamda İdareye sunması gerekmektedir. İlgili dokümantasyon yükümlülükleri 2019 yılı hesap dönemi için geçerli olacaktır.

Bunun yanı sıra, kapsama giren çok uluslu işletmeler grubu üyeleri tarafından; nihai ana işletme veya vekil işletme olup olmadıkları ve grup adına hangi işletmenin raporlama yapacağı ile hesap dönemi hakkındaki bilgiler, her yıl, raporlanacak hesap dönemini takip eden yılın haziran ayı sonuna kadar “ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu” doldurularak elektronik ortamda İnternet Vergi Dairesi üzerinden verilecektir. Söz konusu bildirim formu, 2019 hesap dönemine münhasır olmak üzere, 30/10/2020 gününe kadar elektronik ortamda İnternet Vergi Dairesi üzerinden verilecektir.

Karar, yayımı tarihinde (25 Şubat 2020) yürürlüğe girmiş, konunun detaylarını izah eden 4 seri numaralı Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No:4) ise 1 Eylül 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere 25 Şubat 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2151 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Karar’da bazı değişiklikler yapılmıştı.

Buna göre, transfer fiyatlandırması dokümantasyon yükümlülükleri çerçevesinde kurumlar vergisi mükelleflerinin 2019 hesap dönemi için; genel rapor, yıllık transfer fiyatlandırması raporu ve ülke bazlı rapor hazırlamaları gerekmektedir.

Bu kapsamda raporlanan (2019) hesap döneminden bir önceki hesap döneminin konsolide finansal tablolarına göre toplam konsolide grup geliri, 750 milyon Avro ve üzerinde olan çok uluslu işletmeler grubunun Türkiye’de mukim nihai ana işletmesinin, raporlanan hesap döneminden sonraki on ikinci ayın sonuna kadar ülke bazlı raporu hazırlaması ve elektronik ortamda İdareye sunması gerekmektedir. İlgili dokümantasyon yükümlülükleri 2019 yılı hesap dönemi için geçerli olacaktır.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.’ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Ayrıca kapsama giren çok uluslu işletmeler grubu üyeleri tarafından; nihai ana işletme veya vekil işletme olup olmadıkları ve grup adına hangi işletmenin raporlama yapacağı ile hesap dönemi hakkındaki bilgiler, her yıl, raporlanacak hesap dönemini takip eden yılın Haziran ayı sonuna kadar Tebliğ ekinde yer alan içeriğe ve İnternet Vergi Dairesinde yer alan açıklamalara uygun şekilde “ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu” doldurularak elektronik ortamda İnternet Vergi Dairesi üzerinden verilecektir. Ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu, 2019 hesap dönemine ve 1/1/2019’dan sonra başlayan özel hesap dönemine münhasır olmak üzere, 30/10/2020 günü saat 23:59’a kadar Ek-5’teki içeriğe ve İnternet Vergi Dairesinde yer alan açıklamalara uygun şekilde doldurularak elektronik ortamda İnternet Vergi Dairesi üzerinden verilecektir.

Söz konusu Cumhurbaşkanlığı Kararı ve 1 Eylül 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 4 seri numaralı Tebliğ kapsamında ilk defa hazırlanacak olan “Ülke Bazlı Rapor” ile ilgili olarak mükellefler tarafından yapılması gereken çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

1. Ülke bazlı rapor nedir?

Ülke bazlı rapor, çok uluslu işletmeler grubunun faaliyet gösterdiği her bir ülke ile ilgili gelir, vergi öncesi kâr/zarar, ödenen gelir/kurumlar vergisi, tahakkuk eden gelir/kurumlar vergisi, sermaye, geçmiş yıl kârları, çalışan sayısı ile nakit ve nakit benzeri dışında maddi varlıklar ile çok uluslu işletmeler grubuna dahil işletmelerin ana faaliyetlerini özetleyen bir rapor formatıdır.

Ülke bazlı rapor; 3 tablodan oluşmakta ve tablolar aşağıdaki bilgileri içermektedir:

- Tablo 1- Gelirin, vergilerin ve işletme faaliyetlerinin ülke bazında dağılımı; çok uluslu işletmeler grubunun faaliyet gösterdiği her bir ülke ile ilgili gelir, vergi öncesi kâr/zarar, ödenen gelir/kurumlar vergisi, tahakkuk eden gelir/kurumlar vergisi, sermaye, geçmiş yıl kârları, çalışan sayısı ile nakit ve nakit benzeri dışındaki maddi varlıklar,
- Tablo 2- Ülke bazında çok uluslu işletmeler grubuna dahil tüm işletmelerin listesi; çok uluslu işletmeler grubunun, ülke bazında, ilgili ülkede mukim her bir işletmesinin adı/unvanı, işletmenin kurulduğu ülke vergisel açıdan mukim olduğu ülkeden farklı ise bu ülkenin adı ve her bir işletmenin ana faaliyet konusu,
- Tablo 3- İlave açıklamalar; tabloların doldurulması sırasında gerek görülen ilave açıklamalar.

2. Ülke bazlı rapor ile amaçlanan nedir?

OECD tarafından ele alınan BEPS inisiyatifi kapsamında, vergi matrahının aşındırılmasının önüne geçmek amacıyla, çok uluslu işletme gruplarının faaliyetlerini ve vergiye tabi gelirlerini mercek altına almaktır. Ülke bazlı rapor bilgileri, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar çerçevesinde karşılıklı olarak diğer ülke vergi idareleri ile paylaşılacaktır.

3. Kimler ülke bazlı raporu ne zaman hazırlayacak?

Raporlanan hesap döneminden (2019) bir önceki hesap döneminin (2018) konsolide finansal tablolarına göre toplam konsolide grup geliri, 750 milyon Avro ve üzerinde olan çok uluslu işletmeler grubunun Türkiye’de mukim nihai ana işletmesinin veya vekil işletmesinin raporlanan hesap döneminden sonraki on ikinci ayın sonuna kadar (31.12.2020) ülke bazlı raporu hazırlaması ve elektronik ortamda İdareye sunması gerekmektedir.

Ülke bazlı raporlamaya ilişkin herhangi bir muafiyet bulunmamakta olup, raporlanan hesap dönemi için belirlenen haddi aşan çok uluslu işletmeler grubu, ülke bazlı raporu hazırlamak ve elektronik ortamda İdareye sunmak zorundadır.

Örneğin; 2019 hesap dönemi ile ilgili olarak, çok uluslu işletmeler grubunun konsolide grup geliri 2018 hesap dönemi için 750 milyon Avro'nun altında ise 2019 hesap dönemi için ülke bazlı rapor hazırlanmayacaktır. Ancak 2020 hesap dönemi ile ilgili olarak aynı çok uluslu işletmeler grubunun konsolide grup geliri 2019 hesap dönemi için 750 milyon Avro veya üzerinde olması durumunda 2020 hesap dönemi için ülke bazlı rapor hazırlanacak ve 2021 yılı sonuna kadar İdareye elektronik ortamda sunulacaktır.

4. Çok uluslu işletme, nihai ana işletme ve vekil işletme ne demektir?

Farklı ülkelerde mukim olan iki veya daha fazla işletmenin dahil olduğu veya bir işletmenin başka bir ülkede işyeri veya daimî temsilcisi aracılığıyla faaliyette bulunmasından dolayı vergiye tabi olması nedeniyle oluşan gruba çok uluslu işletme denilmektedir.

Çok uluslu işletmeler grubunun, işletmenin mukim olduğu ülkede uygulanan muhasebe ve finansal raporlama standartları uyarınca, konsolide finansal tablolar hazırlaması gereken ya da hisseleri mukim olduğu ülkede borsada işlem görse idi, konsolide finansal tablolar hazırlaması gerekecek olan hâkim işletmesi nihai ana işletmedir.

Çok uluslu işletmeler grubunun nihai ana işletmesinin Türkiye'de bulunduğu durumda, ülke bazlı raporlama başka bir ülkede "vekil işletme" sıfatıyla veya yerel raporlama hükümlerine göre yapılmış olsa da Türkiye'deki nihai ana işletme tarafından hazırlanarak İdareye sunulur.

5. Raporlama nasıl yapılacaktır?

Ülke bazlı rapora ilişkin olarak düzenlenen tablolar, Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Transfer Sistemi (BTRANS) uygulamasında yer alan açıklamalar doğrultusunda doldurulacak ve elektronik ortamda xml formatında gönderilecektir. Gönderim için www.gib.gov.tr internet adresinde yer alan BTRANS uygulaması kullanılacaktır.

Mükelleflerin, BTRANS ile veri gönderebilmeleri için öncelikle kullanıcı kodu, şifre ve parola almaları gerekmektedir. Bunun için Gelir İdaresi Başkanlığı Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığına ıslak imzalı bir dilekçe gönderilerek kullanıcı kodu, şifre ve parola talep edilmelidir. Tebliğ'de söz konusu prosedürlere ilişkin detaylı açıklamalar yer almaktadır.

6. Nihai ana işletme ve vekil işletme Türkiye'de değil ise raporlamayı kim yapacaktır?

Nihai ana işletmenin ve vekil işletmenin Türkiye'de bulunmadığı durumlarda, aşağıdaki koşullardan birinin gerçekleşmesi durumunda Türkiye'de mukim işletme ülke bazlı raporu elektronik ortamda İdare'ye sunacaktır.

- Nihai ana işletmenin veya vekil işletmenin mukim olduğu ülkede ülke bazlı rapora yönelik zorunluluğun bulunmaması,
- Nihai ana işletmenin veya vekil işletmenin mukim olduğu ülkede ülke bazlı rapora yönelik zorunluluğun bulunması ve İdare ile nihai ana işletmenin veya vekil işletmenin mukim olduğu ülke idaresi arasında uluslararası bir anlaşmanın olması ancak ülke bazlı rapor bilgilerinin paylaşılmasına yönelik yürürlükte olan bir yetkili makam anlaşmasının bulunmaması,
- Nihai ana işletmenin veya vekil işletmenin mukim olduğu ülkede ülke bazlı rapora yönelik zorunluluğun bulunması ve İdare ile nihai ana işletmenin veya vekil işletmenin mukim olduğu ülke idaresi arasında uluslararası bir anlaşmanın ve ayrıca ülke bazlı rapor bilgilerinin paylaşılmasına yönelik bir yetkili makam anlaşmasının bulunması, ancak bilgi paylaşımında sistematik hata olması.

7. Yetkili makam anlaşmasının önemi nedir?

Uluslararası bir anlaşmaya taraf olan ülkelerin yetkili makamları arasında olan ve taraf olan ülkeler arasında ülke bazlı raporun değişimini sağlayan anlaşmadır.

Türkiye şu an itibarıyla yetkili makam anlaşmasını imzalamamıştır. Yetkili makam anlaşmasını imzalayan 87 ülkenin listesi aşağıdadır.

<https://www.oecd.org/tax/beps/CbC-MCAA-Signatories.pdf>

Yetkili makam anlaşmasının imzalanmaması, aynı ülke bazlı raporun birden çok ülkede teslim edilmesi sonucunu doğurabilecektir.

8. Nihai ana işletmenin ya da vekil işletmenin Türkiye’de olduğu durumda yapılması gerekenler nedir? (Türkiye ana merkezli şirketler)

Öncelikle, ilk ülke bazlı rapor ile ilgili olarak, kapsama giren çok uluslu işletmeler grubu üyeleri, nihai ana işletme veya vekil işletme olup olmadıklarını ve grup adına hangi işletmenin raporlama yapacağı ile hesap dönemi hakkında bilgileri 30 Ekim 2020 günü sonuna kadar “ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu”nu doldurmak suretiyle, elektronik ortamda internet vergi dairesi aracılığıyla teslim edeceklerdir.

Nihai ana işletmenin ya da vekil işletmenin Türkiye’de olduğu durumda, 2019 yılı ülke bazlı raporu 31.12.2020 tarihine kadar İdareye teslim edilecek; ancak 2020 yılı sonuna kadar yetkili makam anlaşmasının imzalanmaması halinde, Grubun diğer ülkelerdeki faaliyet gösteren iştirakleri de kendi ülkelerinde, aynı raporu beyan etmek zorunda kalabileceklerdir.

Yukarıda belirtildiği üzere, çok uluslu işletmeler grubunun nihai ana işletmesinin Türkiye’de bulunduğu durumda, ülke bazlı raporlama başka bir ülkede “vekil işletme” sıfatıyla veya yerel raporlama hükümlerine göre yapılmış olsa da Türkiye’deki nihai ana işletme tarafından ayrıca hazırlanarak Türk Vergi İdaresine sunulmalıdır.

9. Nihai Ana İşletme’nin ya da Vekil İşletme’nin Türkiye’de olmadığı durumda yapılması gerekenler nedir? (Yabancı ana merkezli şirketlerin Türkiye iştirakleri)

Yabancı ana merkezli şirketlerin Türkiye’de faaliyet gösteren iştirakleri, ait oldukları çok uluslu işletme grubunun konsolide gelirlerinin 750 milyon Avroyu aşması durumunda, nihai ana işletme veya vekil işletme olup olmadıklarını ve grup adına hangi işletmenin raporlama yapacağı ile hesap dönemi hakkında bilgileri 30 Ekim 2020 günü sonuna kadar “ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu”nu doldurarak, elektronik ortamda internet vergi dairesi aracılığıyla vereceklerdir.

Çoğu OECD ülkesi ve BEPS Aksiyon Planı 13’ü yerel mevzuatına dahil eden birçok ülkede aynı yükümlülük bulunduğu için, Türkiye’de faaliyet gösteren iştirakin nihai ana işletmesi ya da vekil işletmesi Türkiye dışında ülke bazlı raporlamayı yapacaktır.

10. Ne yapılmalı?

Nihai ana işletmesi veya vekil işletmesi Türkiye’de olan ve kapsama giren çok uluslu işletmelerin, 30 Ekim 2020 tarihine kadar bildirimlerini tamamlamaları ve 2019 yılına ilişkin ülke bazlı raporunu hazırlamaya başlamaları gerekmektedir. Rapor 2020 sonuna kadar Türk Vergi İdaresine beyan edilecektir.

Nihai ana işletmesi yurtdışında olan ve kapsama giren çok uluslu işletmelerin, Türkiye'de faaliyet gösteren iştirakleri 30 Ekim 2020 günü sonuna kadar "ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu"nu doldurarak, elektronik ortamda internet vergi dairesi aracılığıyla vereceklerdir.

11. Özel hesap dönemine tabi çok uluslu işletmelerin durumu nedir?

Özel hesap dönemine tabi olan Türkiye'de mukim nihai ana işletme, ilk ülke bazlı raporu, 1 Ocak 2019'dan sonra başlayan hesap dönemi için hazırlayacak ve ilgili özel hesap döneminin bitimini takip eden on ikinci ayın sonuna kadar elektronik ortamda İdare'ye sunacaktır.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erdal Çalikoğlu

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 408 53 76 numaralı telefondan Akif Tunç (akif.tunc@tr.ey.com) veya (212) 408 51 30 numaralı telefondan Burak Filizözü (burak.filizozu@tr.ey.com) temasa geçmenizi rica ederiz.